

RASTEREĆENA PEDAGOGIJA

Tipična scena iz prosječne obitelji, u stanu na trećem katu: Mali Ivica za stolom uči, piše zadaće, preznojava se i zavidno promatra oca koji zavaljen u naslonjač pijucka pivo i čita novine. Ne mogavši odšutjeti mali izvali: Lako je tebi, ti svoje odradiš u poduzeću i popodne si bez brige!

U istim novinama otac upravo preleti pogledom preko velikog naslova: Najavljeno rasterećenje učenika za 20%!

Bit će posla za vagu i kalkulator. Tko će ga sad izračunati u gramatici koliko je 20 posto od svega "zmiksanova". Idemo sad malo glagola, malo padeža i nekoliko tekstova odcvikariti i – to je to! Možeš mislit'!!

A zamislite jednog «biologa» koji rasterećuje program za 20%: Dvije lisice i jedna bukva moraju van. Taaako, pa daj još tri žabe i nekoliko roda. Oh, ne, još ima prostora za par postotaka – izbacimo još gliste i nekoliko ameba. Bravo, točno 20%! Uživat će barem nekoliko generacija dok ne naprave opet firku oko opterećenja i zaštite prava djece na igru i razonodu i ravnopravno raspravljanje o svemu i svačemu s tatama, mamama, starijom braćom i sestrama te učiteljicama! Živjela «RASTEREĆENA PEDAGOGIJA»!

Nego, koliko smo stvarno opterećeni (ne)radom godišnje, mi (VELIKI) i djeca (mali). Zaposlene odrasle osobe odlaze godišnje na posao 226 radnih dana. Ne idu u firmu oko 140 dana (52 subote, 52 nedjelje, 10 dana praznika i blagdana te oko 25 dana godišnjeg odmora).

Djeca idu u školu 175 nastavnih dana. U tim su danima opterećeni u osnovnoj školi zajedničkim nastavnim aktivnostima između 700 i 1000 nastavnih sati. Zadaće pišu ili uče još oko 350 sati. Djeca ne odlaze u školu 190 dana. Dakle, više od pola godine školske zgrade (objekti) su zaključane za učenike (subjekte)!.

Kad se sve to zbroji i oduzme ispada da su nam djeca u školi tijekom godine oko jedne devetine ukupnoga vremena. Ostatak spavaju, hodaju, landraju, love zjake...

U jednoj stranskoj zemlji sam na mnogo mjesta vidio pločicu s natpisom: No loitering! Bilo je to obično na dosta zgodnim mjestima za (za)sjesti, hladovati, gledati svjetinu koja prolazi... S mojim skromnim engleskim zavirih u tri rječnika kako bih vidio što je pjesnik htio reć'. I, veli (rječnik): «Nemoj ovdje zastajkivati, tulariti, klatariti, utucavati vrijeme...!» A, baš oko tog prostora su se klatarili mnogi beskućnici i tinejdžeri koji besciljno traže mjesto gdje bi proveli početak, sredinu ili ostatak dana. Baš bih rado pročitao odgovore znanstvenika na pitanja gdje i kako naša djeca i tinejdžeri «utucavaju» («loiteruju») onih 190 dana kad su objekti za njih zaključani!?

Udaljih se od domaće zadaće, kao i obično: Kad ne uspijevaš riješiti teške zadatke misli ti lutaju po sobi, oko kuće, po bijelom svijetu (i misli mogu «loiterovati»!).

Slušam u proteklim mjesecima najavu velike KURIKULARNE REFORME. I za ovo sam morao «kopati» po rječnicima. Velika neka nauka i komplicirana objašnjenja. Veli (u rječnicima): CURRICULUM – pedagoški pojam koji obuhvaća definirane ciljeve i sadržaje učenja, metode, medije, situacije i strategije te načine evaluacije. A, onaj biolog se uhvatio bukava i glista!?? Neće daleko doć' jer je to tek na početku CURRICULUMA (sadržaji). A

kako će rasteretit' početak (ciljevi), pa nastavak (metode, strategije) i kraj (evaluacija)? Kako će tamo rezat' postotke i teme?

Baš bi bilo korisno zaviriti malo u listu ciljeva u tom curriculumu. Što nam to djeca moraju učiti u školi: Kako glasi definicija...? Koliko je visoko brdo ...? Koliko jaja snesu koke u... županiji? Koliko krava pase travu na Banovini? Koliko prosječno kiše po m² padne u ...? itd. Ma, Gospe moja, pa ima boljih mjesta za čuvanje ovih informacija od dječjih glava? 'Ajmo ga tu malo rasterećivat'! Pa, napišimo djeci te stvari na papir (ili ako 'oćemo bit' moderniji dajmo im to u digitalnoj formi) i neka djeca o napisanom razmišljaju, planiraju i zaključuju. Naučimo ih kako naći te informacije i što s njima napraviti'. Bit će im svakako zanimljivije ići u školu nego sa strahom čekati 'oće li ih pitati ono o definicijama, jajima i kišnim kapima po m².

Ono s temama i sadržajima će stručnjaci lako riješiti: malo škarama, malo korekturnim lakom i ode dva'est posto. Ali komplicira stvar ono «metode, mediji, situacije i strategije». U razredu se može događati učitelj(ica) ili učenik. U prvom slučaju on (ona) govori, pokazuje i prikazuje, viče i ispituje a oni sjede, slušaju i gledaju. Pravo uživanje (samo ne znam za koga?). U drugom slučaju oni (učenici) traže informacije, otkrivaju, razmišljaju, preporučuju, govore, svađaju se, dogovaraju se, režu, sastavljaju, lijepo, crtaju, mučkaju, igraju se itd. Moram priznat' da mi se ovo drugo više sviđa. Zanimljivije, dinamičnije, izazovnije...

I evo me na kraju KURIKULARNE REFORME - evaluacija! Što li će nakon ove šarene predstave od đaka i žamora u učionici učitelj/ica ispitivati? A što li će i kako ocjenjivati? Nisu đaci možda mnogo novih informacija zapamtili ali su dosta toga doživjeli. Nose sa sobom zanimljiva iskustva i repertoare ponašanja. Učili su kako se i gdje traže informacije, (na)učili su što se s informacijama može napraviti, učili su raditi zajedno i međusobno se uvažavati, vježbali su neke stvari koje će u životu dobro doći, mnogo više od glave pune informacija. I nisu bili umorni, i nisu vikali da im je teško. I obećali su nešto napraviti doma i donijeti sutra u školu!

'Ko tu koga i kako opterećuje?

A, ono «što i kako ocjenjivati», ostavimo za neku drugu prigodu.

Milan Matijević